

დიონისე არეოპაგელი და დანტე ალიგიერი

დენიზა სუმბაძე

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის
არეოპაგიტული სამეცნიერო ცენტრი

საკვანძო სიტყვები: დანტე ალიგიერი, დიონისე არეოპაგელი, პეტრე იბეჩი

არ არსებობს უფრო დიდი მაკავშირებელი ქართველი ხალხისა იტალიელ ხალხთან, ვიდრე დანტე ალიგიერის „ღვთაებრივი კომედია“. საოცარი და მისტიკურია ჩვენ მიერ ნაგულისხმევი კავშირი ქართული და იტალიური სულისა: „ნუ გაცდები, რომ შეიძლო შვილმა სოფლისამ, ქეშმარიტების მისტიურის აგრე ჩანვდენა“ - წერს დანტე ალიგიერი არეოპაგიტული ტრაქტატების ავტორზე - დიონისე არეოპაგელზე თავის „ღვთაებრივ კომედიაში“ და ფაქტია, რომ ყოფიერების არეოპაგიტული შემეცნების მისეული შეფასება, ადამიანის, როგორც ამქვეყნიური არსების მიერ ნაწვდომ საოცრებად მიაჩნია.

დანტე ალიგიერის „ღვთაებრივი კომედია“ არ არსებობს დიონისე არეოპაგელის ანგელოლოგიური მოძღვრების გარეშე, რამდენადაც „ღვთაებრივი კომედიის“ სიუჟეტური აღნაგობის კარკასი არეოპაგიტული მოძღვრების ანგელოლოგიაზე დაყრდნობილი. გამოაცალეთ „ღვთაებრივ კომედიას“ ეს კარკასი და დანტე ალიგიერის გმირები ჩამოცვივდებიან საკუთარი ზეციური საბრძანისიდან, რაც გვაფიქრებინებს და, სავსებით არ არის გამორიცხული, რომ დანტე ალიგიერის დიონისე არეოპაგელით აღფრთოვანებამ, ღმერთთან მისაახლებელ გზად და ხიდად შექმნილმა ანგელოსური იერარქიების მოძღვრებამ, ადამიანის გაანგელოზების ქრისტიანულმა ეთიკურმა იდეამ და თავისი უსაყვარლესი გმირის, ბეატრიჩეს, ანგელოსური არსებობის რწმენამ შთააგონა დანტეს მისი დიადი პოემის, „ღვთაებრივი კომედის“, მთელი ეს ზეციური სიუჟეტური ქარგა.

ევროპულმა მეცნიერულმა კვლევებმა საუკუნეების განმავლობაში მიაგნეს და იკვლიეს დიონისე არეოპაგელის სახელით მეექვსე საუკუნიდან ცნობილი ტრაქტატების ავტორის ნამდვილი ვინაობა და დაასაბუთეს, რომ დიონისე არეოპაგელი მხოლოდ ფსევდონიმი იყო ე.წ. „არეოპაგიტული ტრაქტატების“ გასაიდუმლოებული ავტორისა. მხოლოდ მეოცე საუკუნეში მიაგნო და ერთმანეთისაგან დამოუკიდებლად დაასაბუთა ორმა აკადემიკოსმა, ქართველმა შალვა ნუცუბიძემ, და ბელგიელმა, ერნესტ ჰონიგმანმა, რომ არეოპაგიტული ტრაქტატების ავტორი „დიონისე არეოპაგელი“ სინამდვილეში იყო ბიზანტიის იმპერიაში სახელგანთქმული ერთ-ერთი დიდი მამა ქრისტიანული ეკლესიისა, ბიზანტიის საიმპერატორო კარზე საქართველოს ერთგულების ნიშნად მძევლად წარგზავნილი, საიმპერატორო კარიდან ფარულად გადახვენილი და ბერად აღკვეცილი, საქართველოს უფლისწული, პეტრე იბერიელი.

DIONYSIUS THE AREOPAGITE AND DANTE ALIGHIERI

Denyza Sumbadze

Ivane Javakhishvili Tbilisi State University
Scientific Center of the Areopagitical Problems

Keywords: *Dante Alighieri, Dionysius the Areopagite, Peter the Iberian*

Dante Alighieri's "The Divine Comedy" cannot exist without Dionysius the Areopagite's angelological doctrine, because the framework of the plot of "The Divine Comedy" is established on the foundations of his angelology. If its foundations were undermined, Alighieri's heroes would fall down from the heavenly heights. It may lead us to the viewpoint (which, for its part, cannot be excluded,) that Dante's great admiration for Dionysius the Areopagite and his doctrine of angels' hierarchy, which is the bridge and the path towards the God, his Christian ethical view of a human being turning into an angel, and finally Dante's own faith in his beloved Beatrice's divinity, inspired the poet to create the heavenly plot of his "Divine Comedy".

It seems as if the deepest love and admiration of great fathers of the Georgian Orthodox Church for Paul the Apostle turned to Dionysius the Areopagite, the Apostle Paul's first follower, one of the wise men of Areopagus – the Supreme Court of Greece. The European scientists, based on scientific research that lasted for centuries, discovered the so-called "Corpus Aeropagiticum" known from the 6th Century and proved that Dionysius the Areopagite was only a pseudonym of the secretive author of the "Corpus Aeropagiticum". Only in the 20th century two Academicians: Georgian **Shalva Nutsbidze** and Belgian **Ernest Honigmann** proved independently that in reality the author of the work was Peter the Iberian, one of the renowned great fathers of the Christian Church in the Byzantine Empire, a hostage, sent to Constantinople as Georgia's sign of faithfulness, the Prince of Georgia who secretly left the Imperial Court and became a monk.